

**S21
FARKLI ŞEKERLERİN 4°C'DE DEPOLANMIŞ EPİDİDİMAL RAT SPERMATOZOOSUNIN SPERMATOLOJİK PARAMETRELERİ VE DNA HASARI ÜZERİNE ETKİLERİ**

Sepil SARIÖZKAN¹, Mustafa N. BUCAK², Pürhan Barbaros TUNCER³,
Fazile CANTÜRK⁴

¹SafİYE Çıraklıoğlu Meslek Yüksek Okulu, Erciyes Üniversitesi
²Dönerme ve Suni Tohumlama Anabilim Dalı, Selçuk Üniversitesi, Veteriner Fakültesi
³Lalahan Hayvancılık Merkez Arastırma Enstitüsü
⁴Tıp Fakültesi, Erciyes Üniversitesi

Bu çalışmanın amacı farklı şeker ilavesinin (raffinoz 5 mM, trehaloz 5 mM and fruktoz 5 mM) 4°C'de saklanılmış epididimal rat spermatozoa motilitesi, morfolojis ve DNA bütünlüğü üzerine koruyucu etkilerinin belirlenmesidir. Bu çalışmada, Ham's F-10 medyumu ana sperma sulandırıcısı olarak kullanılmıştır. Epididimal rat spermatozoası, Ham's F-10 + raffinoz (HR), Ham's F-10 + trehaloz (HT), Ham's F-10 + fruktoz (HF), Ham's F-10 (control) grubunu kapsayan dört sperma sulandırıcısı ile sulandırılmış, 4°C'de saklanmasını takiben 0. ve 12. saatlerde motilite, morfoloji ve DNA hasarı yapılanmıştır. Değerlendirilen tüm parametreler açısından, saklanmanın 0. saatinde, herhangi bir farklılık saptanmamıştır ($P>0.05$). Saklanmanın 12. saatinde, diğer gruplarla karşılaştırıldığında raffinoz daha iyi motilite oranı (%32.86±1.84) sağlamıştır ($P<0.001$). Tüm şeker ilaveleri ile kontrol grubuna göre önemli derecede daha yüksek motilite, bozulmamış morfoloji ve DNA bütünlüğü oranı elde edilmişdir ($P<0.001$). Sonuç olarak, raffinoz, trehaloz ve fruktoz ilavelerinin kontrol grubuya karşılaştırıldığından, 4°C'de soğuk hasarına karşı rat epididimal spermatozoa fonksiyonel parametrelerinde daha iyi kryoprotektif etki sağladığı gözlenmiştir.

Anahat Kelimeler: DNA bütünlüğü, Kısa süreli saklama, Sigan, Sperma parametreleri.

The aim of this study was to determine the protective effect of different sugar supplements (raffinose 5 mM, trehalose 5 mM and fructose 5 mM) on motility, morphology and DNA integrity of rat epididymal spermatozoa stored at 4°C. In this study, Ham's F-10 medium was used the base semen extender. Motility, morphology and DNA damage of epididymal rat sperm were evaluated at 0 and 12 h after dilution in four semen extenders including Ham's F-10 plus raffinose (HR), Ham's F-10 plus trehalose (HT), Ham's F-10 plus fructose (HF), Ham's F-10 (control), and stored at 4°C. No significant differences were observed in all parameters evaluated at 0 h of storage ($P>0.05$). At 12 h of storage, raffinose gave the highest motility percentage ($32.86\pm1.84\%$) for all groups. All sugar additives lead to higher percentages of motility, integrities of morphology and DNA, compared to the controls ($P<0.001$). As a conclusion, it was observed that the supplementation of raffinose, trehalose and fructose provided a cryoprotective effect for functional parameters of rat epididymal spermatozoa against cold damage at 4°C.

Key Words: DNA integrity, liquid storage rat semen parameters.